

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Число 17.

пейскій народы. Еміграція єсть рѣчею природною. Не кажу, щобъ наша еміграція була добре ведена, а головна вина за неї паде на «краєву» інтелігенцію, що еміграційного питання не розуміє цѣлковито або не хоче его розумѣти, по при томъ по большій часті не дбає на потреби свого народу. Крімъ кількохъ нашихъ людей, всѣ прочі дивлять ся на еміграцію песимистично або егоистично. Народъ не маючи довѣрія до інтелігенції добираєсь своимъ розумомъ за море, а се, розуміє ся, не все осягаєсь зъ добримъ результатомъ. Хочъ оно якъ скрутно доводить ся жити въ першихъ початкахъ на новій землі та все-жъ не такъ погано якъ було на старомъ гніздѣ.

Найпй інтелігенты поняты того не хочуть и, зловивши перше лучише слово, тѣшатся нимъ. мовъ дитина, випродажуючи зъ того баламутій та безглуздый неразъ высовокы. Подѣбный інформаціи про еміграцію баламутять лпыъ людеѣ а зовсѣмъ не дають имъ яснѣго понятія про неѣ. Хочу ту поговорити про о. Д. Полпѣку, що приѣхавъ до Вінніпегъ, выѣхавъ кѣлькадесять миль по-за те мѣсто а опѣсля вернувши до Сполученыхъ Державъ информуе зѣдтамъ галицкку публику про Канаду. Сеѣя інформація еѣ зовсѣмъ хибна, бо-жъ кѣлькканедѣльный побытъ въ Вінніпегъ тай въ Стоартборнъ не наѣде ще права знанія канадѣйскоѣ еміграціѣ, а вже певно така мала просторонъ, яку вѣдбувъ, не наѣде ему права говорити, що звѣдѣвъ «лед-

Теперь придвѣмъ ся,
якъ нашій интелігентъ тра-
ктують сею такъ важну
справу:

Запъ буде про те бесѣда,
попытаю: чи иншія народ-
ности взагалѣ не емігрують?
Сего факту нѣхто не запе-
речить, бо емігрують за мо-
ре Шведы, Нѣмцѣ, Францу-
зы, Англіійцѣ и другіи евро-

Чутка про Жанпу дійшла и вь Домремі. Батько та-маті еи та браты прійшли и почали просити, щобь она вернула ся зь ними до дому, а не фхала до королевки. Они дуже плакали, и просили еи. И Жанпа плакала, та хочь, якъ

"SVOBODA" (LIBERTY) Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the "SVOBODA" Publishing Co.

All communications should be addressed to:

"Svoboda"
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата річна \$2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи и гроші про-
сити высылати по адресу:
To "SVOBODA"
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

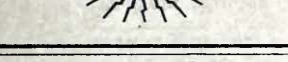
НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ЦО
ТЪЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at
Mt. Carmel, Pa. as second
class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи "Свободы" можна
достати слѣдующі книжки:

	цѣн.
Канадська Русь	10
Образки зъ Америки	10
Народный рухъ Австро- Угорскихъ Русинѣвъ	15
Конституція Спол. Державъ Півночної Америки	10
Де-що про права и суды въ Спол. Державахъ, а особливо въ державѣ Пенсильвенія	10
"Тыжко Гаврилику"	15
Оповідання	15
Про водступникобъ водъ рос- сійского православія и ихъ пересѣдованія	10
"Американскій шляхъ"	15

(Продовженіе від сторони першої).

во половину Канады. Я жъ живу въ Винніпегъ и знаю, якъ далеко їздити о. Поливка, то-жъ позволю сумнѣватись про вѣрность інформацій, поданныхъ въ "Дѣлѣ" а перепечатанныхъ въ "Буковинѣ". Мы, що жіємо въ Канадѣ, уважаемо Винніпегъ що йно вѣздомъ до Канады то есть до тыхъ чотырохъ провинцій, що призначені на поселене а прочі канадскіе просторы ту не вчислємо. То жъ, сли поглянемо зъ той точки на поїздку о. Поливки по Канадѣ, выйде невѣрне інформоване нымъ Галичанъ, по-моль то вонъ зѣвздомъ по-мольну Канады, поїздивъ той край та жате. И такъ маемо 4 провинціи, въ котрыхъ суть ось які осады:

1) Провінція Манитоба мае чотыри великіе осады, кромѣ пяти меншихъ и то: Стюартборнъ, 70 миль водъ Винніпегу, де и бувъ о. Поливка; дальше Плезантъ-Гомъ 50 миль, Давфинъ-Сифтонъ 250 миль и Пуль Лейкъ 150 миль.

2) Провінція Ассенибоя мае двѣ великіе осады: Порттоу, котра дѣлится ся на три воддѣлны части и есть воддалена о 320 миль водъ Винніпегу и Гренфелъ 300 миль.

3) пров. Саскачеванъ мае одну осаду Фішъ Крикъ 600 миль воддалену.

4) Пров. Альберта мае одну осаду въ повѣтъ Едмонтонъ, котра розтагае ся на 100 миль. То суть наші осады въ такій воддалену водъ Винніпегу, що числять 20 тысячъ руского народа. Посля того выдате ся смѣшнымъ тверджене о. Поливки, що зъ колькамилевон поїздки выдае осудъ про цѣлу Канаду. Я знаю, що о. Н. Дмитровъ звидѣвъ все колоніи, а ще не звѣживъ ся выдати такого категоричного осуду про той край.

Не хочу ту закидати о. Поливцѣ нецирости въ по-даваню вѣстей про Канаду, але знаю, що хто бувъ у томъ краю такъ короткій часъ, а ще до того, звидѣвъ лишь малый окраецъ, не може подати майже жадныхъ точныхъ інформацій. О. Поливцѣ мабуть выдавалася тому тѣ колькадесять миль половиною Канады, що вонъ прѣвхавъ недавно зъ Гали-

чны, де не привыкли такъ далеко їздити.

Дальше каже о. Поливка, що представлявъ собѣ вна-кпе Канаду, а коли вступавъ на ту землю его мріѣ розвѣялись. Се досыть пое-тично, але чейже-жъ пите-лігнтный чоловікъ знае, де їде и певно повиненъ бувъ знати, що ту висечныхъ го-родѣвъ та паркѣвъ до про-ходѣвъ нема.

Ровно жъ нема чого дивуватись, що хтось тамъ зъ людей заплакавъ передъ нимъ, а и вонъ самъ про-слезивъ ся, бо-жъ буває, нашій люде и въ "краю" горко плачуть, а плачуть неразъ и такій, що нмъ ажъ надто дѣбре веде ся.

А вже зовѣмъ перечу тому немовъ бы зъ нашими людьми обходили ся ту якъ зъ хубобою. Не лишь я, но каждый крайнъ може се ствердити, що лишь въ од-ной Галичинѣ обходять ся зъ людьми по худобячому. Колько разѣвъ поспытавъ я про се емігрантѣвъ, нѣхто ту не жаловавъ ся на зле обходжене.

Пустарѣ онтарійскій насъ вѣщо не обходять, то-жъ злишно надъ ними плакати. Лякается прерійныхъ огнѣвъ нема чого, бо-жъ въ Канадѣ се рѣчь природна. Въ Евро-пѣ нищать рука чоловіка а въ Америцѣ огонь. Якъ пріѣдуть люде то его не буде. Шо такій огонь тра-фивъ ся коло Винніпегъ въ Брокенгедъ и зрѣбнвъ шко-ду пару родинамъ се нале-жить до выпадковъ елемен-тарныхъ, що лучають ся по цѣломъ свѣтѣ. Про землю ч. доппеватель мае дуже слабе понятие, бо ту земля взагалѣ добра. О. Поливка не бувъ навѣтъ колькамор-говымъ газдою въ старѣмъ краю и наврядъ, чп интере-сувавъ ся коли управою рѣль. Плекане худобы при-носить ту досыть добрый зыски, а пр. плекане однои коровы въ Стюартборнъ при-носить лѣтомъ до 20 дол. доходу. О. Поливка згадуе дальше про нашихъ бѣдныхъ и богатшихъ, про зваблю-ване до Канады крайнами другихъ, про острѣ зиму та про свѣй кожухъ, що не выстарчае на канадскіе зимно. Про те не хочу го-ворати, скажу лишь, що зима сего року была дуже лагодна.

Такій дописъ до Галичны не інформують, а баламу-

тять. Я вже неразъ за-вѣлявъ, що не есмь за пмі-грацію, а однакъ, хто знае жите-буте галицкого хлопа, чп-жъ посмѣе спити пмі-грацію струю? Не скажу такожъ, що нашымъ живе ся добре въ Канадѣ, бо-жъ сего давѣтъ годѣ сподѣва-лись въ першихъ рокахъ поселеня, але що настане лучше, на се суть доказы. Народъ мае худобу, огоро-дывну, заробляе гроші и по-мольно приноравлиеся до нового краю. Если возьме-мо подъ розвагу стороны лхй и добрый, то тѣ послѣд-ній заважати. Одно лишь правда, що для интеліген-тѣвъ, що не хотять прило-жить рукъ до працѣ, тутъ мѣсяцъ нема. Ту треба пра-цѣвати на фармѣ, а каждый-жъ возьмемъ до той працѣ, знайде хлѣбъ, а опѣсля возъ-мемъ и за просвѣту.

К. Генникъ.

Зъ Винніпегъ.

Въ Винніпегу всѣ силы «адова» завзяли ся, абы вы-народовити Русинѣвъ. Въ реверендахъ, мітрахъ, ча-сомъ и нашій, Поляки, Французы и Англіицѣ стара-ють ся всякими спосо-бамъ, чтобы зѣвести насъ и нашъ орядъ чтобы зглядити зъ лица Канады. Минув-шого року, коли купили тутешній Русины колька-льотѣвъ подъ церкву, вы-кидали ихъ зъ костела бра-тя Куляви (французко-поль-скій місіонарѣ), а коли сего мѣсяця зачали вже и буду-вати церкву, голосили всѣмъ зъ амвоны, чтобы нѣхто не важивъ ся пти до неп, бо то Богомъ и людьми про-кляте, а французскій епи-скопъ сказавъ руской де-путациі, що вонъ анѣ не скаже посвячувати нашої церкви, анѣ не стерпитъ ту-жидного руского священника. Добре, нашій добродѣѣ, мы знаемо по що вы се робите, але шкода що блоха рога въ немае... Мы Русинами булп и будемо, а нашъ обрядъ перебивавъ еще большій пе-реслѣдованя и жѣ до те-перь. Зрѣптю скажу вамъ, если не знаете, что Русинъ знаный зъ упертости и на-вѣтъ старій ходаки не лю-бать кидати въ болото не то вѣру або народность... Свого дѣпнемо, вамъ на злѣсть, а якъ? — покаже бу-дучность.

Найбольше дивуе насъ

поступоване одного панка Русина, котрый ка же, что мы не потребуемо бути Русинами. Нехай вонъ не забувае однакъ того, що не всѣ мы дурній; знаемо що робити и говорить се для-того, чтобы зыскати больше взглядовъ въ когосъ тамъ п що для «бизнесу» готовъ посвятити все. Впрочемъ радимо ему перестудировати исторію новѣйшихъ часѣвъ, экономичній подносны на-родѣвъ, ихъ нужду и емі-грацію. Тамъ вонъ довѣдае ся чимъ емігранты нѣмец-кій, французскій, ирландскій и пр. для своихъ краѣвъ и народѣвъ. Они были для-нихъ подпорою духовною и матеріальною, учителями новыхъ порядковъ, пора-тункомъ въ критичной хли-ли, а все то зъ той при-чины, что не вынароводили ся. Чп-жъ мы одинъ маемо пропадати для нашего на-роду?!

Чалый.

НОВИНКИ.

— Помните на "Руско-Народный Домъ, Еміграційный въ Америцѣ" пъ высылаетъ жертвы до насѣра подъ адресомъ: Mr. JOHN PARYLAK, 1337 AVE. A., NEW YORK CITY, а заравомъ уведѣмъ о томъ секретаря подъ адресомъ: Mr. K. KIRKOV, 102 MORRIS STR., JERSEY CITY, N. J.

Комитетъ.

Золота Американка.

Одець зъ найоригиналь-нѣйшихъ предметѣвъ на па-реской выставѣ буде безпе-речно «золота Американка», котру въ послѣднихъ дняхъ щасливо выляно пѣз зо-ло. Е то статуа, висока на 6 стѣвъ, зъ чистого золота 712 фунтовъ ваги, котру зрѣбля розбарка зъ Но-Йорку Бесеп Поттеръ, якъ найточнѣйше посля моделю красной акторки Модъ А-дамсъ. Выготовлене статуи е оригинальне. Красна Модъ е представлена въ поедин-чѣй лѣтній туалетѣ обип-той на пѣи и на груди е мержевомъ. Волосе мае гар-но зачесане въ задъ, руки звисають свободно и легко въ долину, а цѣла поза представляе красоту по-ступающую зъ грацією напе-редъ. Вартѣсть золота той статуи выноситъ 187.000 дол., а кошты транспорту и о-безпеченя около 12.000 дол. Статуу мае трохъ людей привезти до Парижа.

Вѣдай, що не твоє!
Минувшого тыждня на-й-высшій судъ въ Филадельфіи потвердывъ засудъ повѣто-вого суду въ Вилкебері, що руска церковь и приходскій домъ мае перейти назадъ на власность греко-католиковъ Русинѣвъ. Якъ звѣстно, час-тина Русинѣвъ въ Вилкебері, Па. перейшла на православіе а священникомъ тыхъ людей бувъ протоерей А. Товтъ, що тежъ перейшовъ на російске православіе. Зъ переходомъ той частины людей на православіе за-брали они тежъ и церковь, але друга часть не хотѣла водступити церковного ма-етку російскому епископу-ви, поклянувшись на те, что ставлена она була уніятами тай на нихъ була записана. Зъ того розпочавъ ся про-цессъ, що тревавъ колька-роковъ и пожерь не мало гроша. Ажъ теперъ скѣнчивъ ся. Теперъ протоерей А. Товтъ мусить выносити ся зъ помешканя и зъ церкви, а передати давѣйшимъ властителямъ. Вѣдай, що не твоє! Теперъ пори-бъ во-доброти и другій рускій цер-квы, що позабравъ росій-скій епископъ и воддати ихъ назадъ въ руки народу, что ихъ здвигнувъ. Ровно-жъ треба бъ зыти ся и до тыхъ церквей, що суть въ рукахъ айришскихъ епископѣвъ, бо-жъ не годить ся, щобъ праця народу пропадала. Намъ не вѣльно записувати церкви анѣ дати собѣ во-доброти анѣ російскому е-пископу, анѣ айришско-му.

Увѣльпеніе зъ неволѣ.

New York Volkszeitung по-дае, что дня 25. апрѣля за-ѣхавъ до Санъ Франциско корабель «Австралия» зъ Го-нолюлу, іцо привѣзъ въ «двѣпендеку» частину Га-личанъ, котрыхъ недавно увѣльнено зъ неволѣ, въ-якой ихъ держали гавайскій плятаторы. Люде тѣ мають досыть досвѣдъ зо своего жита на плятацияхъ и їдутъ теперъ назадъ до вѣ-чины. Ошукапй агентами приѣхали они минувшого року на гавайскій островы, де мусѣли работи за кон-трактомъ, а коли не хотѣли пристати на условія запла-ты, засажено ихъ до ареш-ту числомъ 37. Ажъ коли Сполуч. Державы вмѣша-лись въ ту справу, выпу-щено Галичанъ на волю.

Тортуръ.
Въ «Громадскомъ Голосѣ» читаемо: «Въ Самборѣ въ Галичинѣ водбувъ ся страп-ный процесъ, що потрясъ цѣлою Европою. Обжалова-но цѣлу пачку полицѣвъ, що катували въ страшный способъ арештованныхъ, абы змусити ихъ признати ся до вины. Катоване водбу-вало ся въ глухой подзе-мной комѣрцѣ, а зазнававъ его великій арештований, навѣтъ недорослій дѣти та ваготній жѣнки. Арештова-ныхъ полицѣвъ били, копали, привязували за руки и за ноги до друка и такъ ки-дали нпмъ до землѣ та кри-думували ще богато ин-шихъ страшныхъ мукъ. А еже найстрашнѣйшою була желѣзна машинка, котрою такъ стискали арештова-ныхъ пальцѣ, що икѣрка на пушкахъ пукала и зъ пушокъ выпрыскувала кровь. Очевидно, что середъ такихъ мукъ и невний признавали ся до вины и були засу-джувані. Головного майстра въ томъ катованіи полицѣвъ Рябля, засуджено лише на 8 мѣсяцѣвъ взыницѣ, решта полицѣвъ достало ще мень-шу кару, а комисаря поли-ціи, котрый чейже мусѣвъ знати про те катоване, про-кураторія навѣтъ не обви-нила! Всѣ чесні люде безъ рѣшницѣвъ народности дома-гають ся, абы потягнути до водѣвѣальности ще комі-саря полиціи, бурмістра, док-тора и ппнпихъ, и самыхъ засуджыхъ полицѣвъ, что за ппнпй вчпникъ, бо пока-зѣе ся, іцо въ самборскихъ арештахъ гвалтовано дѣ-чати и вбивано людей на смерть. Добре бы було, абы высшій власти и сама су-епопность заглянули до-каждого арешту въ нашої нещасной Галичинѣ и заста-новляя ся взагалѣ надъ по-вольными муками въ ареш-тахъ.

Подика.

Преоосвященному Еписко-пу К. Чеховичеву за при-славе 100 зл. а. в. на будо-ву руской церкви въ Ви-ннипегъ, въ Канадѣ, о. Д. Поливцѣ за \$20 и пенсиль-венійскимъ Русинамъ за \$66, складаемо сердечну подяку.

За церковный комитетъ:
Юрій Панчицъ,
Василій Рудко.

Пам'ятайте

НА ФОНДЪ ШКОЛЬНОЙ МОЛОДЕЖИ въ Америцѣ!

жалко було їй покидати своихъ, а она не зѣ-стала ся зъ ними, а такъ поїхала до короленка. Зъ Жанною їхало чимало льдарѣвъ та жов-нѣрѣвъ. Она не однаково думали про неѣ. Де-котрій казалп, що она свята, а декотрій думали, що въ нѣй нечиста сила сидить. И тѣ, неуря-хильні до Жанны, навѣтъ хотѣли ей нпшкомъ вкпнути въ рѣчку, а потомъ сказати, что не-чиста сила вхопила ей. Але Жанна була така тиха, щира та вѣчлива до людей, что они не зважляли ся зробити того. А псики доїхали, куды треба, то вже всѣ були певні, что Жанна вы-зволить Францію.

III.

Короленко живъ тогдѣ у городѣ Шинонѣ. И вонъ самъ, и его жѣнка та теца, и всѣ, что були коло него, дуже нетерпѣлие дожидали Жан-ны. Всѣмъ було цѣкаво подивити ся на дѣвчи-ну, что думала вызволити Францію.

Нарештѣ року 1429, въ мѣсяци лютому, Жанна приѣхала до Шинону. Теца та жѣнка короленкова щиро ей витали, бо вѣрили, что она поможетъ короленкови, а короленко та всѣ инші думали про неѣ такъ, что або нечиста сила въ нѣй сидить, або просто дурисвѣтка она.

Вечеромъ повѣдено Жанну до короленка. Въ свѣтлицѣ корольскѣй було дуже пышно, все ажъ сіяло. Тамъ було богато льдарѣвъ та па-новъ всякихъ пышно повбпраныхъ. Та Жанна не збентежилася ся середъ той пышноты. Она ро-дѣйшла до короленка, вклоналася ему и сказала:

— Короленку, Господъ каже вамъ черезъ мене, что незабавомъ вы коронуется у Реймѣ и зробітеся королемъ надъ усею Францією.

Короленко почавъ розмовляти зъ Жанною и побачивъ, что она не чарѣвница и не дурисвѣт-

ка. И тогдѣ вонъ зробивъ ся прихильный до неѣ.

Якъ побачили царедворцѣ, что короленко и жѣнка его и теца ласкаво поводитъ ся зъ Жан-ною, то и собѣ стали ласкавші до неѣ. На ква-тирѣ въ неѣ було завсѣгды повно людей. Та она того не запышлася и зѣ всѣма розмовляла про-сто и вѣчливо, але завсѣгды зважливо казала, что только она може вызволити Францію и про-сила дозволити їй вести войско до мѣста Ор-леану.

Тымъ часомъ и въ мѣстѣ Орлеанѣ почули про Жанну. А орлеанцямъ уже зовѣмъ скрутно було. Англіицѣ сблигли мѣсто и не пускали во-зити туды харчѣ. Въ Орлеанѣ починавъ ся го-лодъ и орлеанцямъ доводило ся воддати мѣсто Англіицямъ. А якъ бы Англіицѣ взяли Орлеанъ, то поїмалъ-бъ они тогдѣ на Шинонѣ, короленка або бъ въ полонъ узали, або-бъ прогнали та и подгорнули бъ цѣлу Францію подъ себе. Ото начальникъ зъ Орлеану и написавъ до королен-ка, щобъ приславъ Жанну зъ войскомъ до Ор-леану. Короленко може-бъ и заравъ позлавъ туды войско, такъ міністеръ найстаршій не радивъ. Вѣль казавъ:

— Англіицѣ глузкувати-мутъ изъ насъ, что въ насъ уже не стало кому войско до бою по-вести, такъ теперъ пряха надъ войскомъ поряд-куе. Тай что ще архіерѣ скажутъ? Може ще й намъ лихо буде, что чарѣвница войско дору-чили.

Тогдѣ короленко приручивъ ученымъ чер-цямъ поговорити зъ Жанною, что ще они про-неп скажутъ. Черцѣ довго розмовляли зъ Жан-ною, розпытували ся, якъ се почало ся зъ нею, и Жанна имъ усе оновѣдала.

Одець чернець казавъ:

— Але якъ що Богъ хоче обратувати Фран-цію, то на что ему войско? Вонъ и безъ войска зможе се зробити.

Жанна водмовила:

— А, Господи! — войско воювати-метъ ся, а Богъ поможетъ ему подужати.

Ще оденъ чернець казавъ:

— Але якъ что ты не выявишь вѣчимъ, о-прѣчь якъ словами, что кажешь правду, то ко-роленко не дастъ тобѣ войска, щобъ ты не за-напустила его.

Жанна сказала:

— Присягаюсь Богомъ, что не послано мене свою правду тутъ выявляти. Най пошлють мене до Орлеану зъ невеликимъ войскомъ, тодѣ побачи-те, что я кажу правду. Моя правда тымъ вы-явить ся, что я ироженъ вороговъ водъ Орлеану.

Нарештѣ и архіерѣ сказали, что Жанна не чарѣвница; тодѣ вже короленко зъ міністромъ не побоялся ся послати ей зъ войскомъ на по-мѣгу до Орлеану.

Жанна была невмывно рада, что нарештѣ таки ей дозволено ратувати Францію. Наставъ и той день, у який войско мусѣло рушати зъ Шинону въ Орлеанъ. И шинонѣцѣ и богато лю-дей зъ инпихъ слобѣвъ вышпли подивитись, якъ рушатъ-ме войско, їдучи ратувати Францію. Жанна вдяглася у воцку одежу, только бѣлу, взяла въ руки бѣлу французку хоругву и вы-ѣхала попередъ войска. Войско рушило за нею, а за войскомъ поїшли всѣ люде, щобъ провести свою ратѣвницу за мѣсто.

Идучи Жанна зъ войскомъ до Орлеану, да-вала ему свѣй порядокъ. Она не дозволила жо-вѣрамъ пѣячити, лаятись, грабувати людей, и войско слушало еп. Войки вѣрили, что Жанну пославъ Богъ, корились їй. Войско покрещало. Зачувши люде, что Жанна їде вызволити Орле-

анъ, зводусѣль сходили ся до неп и просили прияти ихъ до войска. И Жанна привела до Орлеану войско далеко больше, нѣжъ вывела зъ Шинону.

Увесь Орлеанъ вышпѣвъ Жаннѣ на зустрѣчъ. Священники, народѣ, жѣнки, дѣти кидались подъ ноги ей коневы, щобъ только доторкнути ся їй до ногъ, до одежи, бо вважали они ей за святѣ, тодѣ поведено ся на квартиру до найповажнѣйшой у цѣломъ Орлеанѣ жѣнки. Тамъ їй поставили пышну вечеру, але она зѣѣла только трохи хлѣ-ба. Потомъ она попросила, щобъ написати водъ неи листъ до Англіицѣвъ. Ось что она въ томъ листѣ писала:

— Королю англійскій и ты князю Вѣдфорд-скій, что звешъ себе найстаршымъ у Франціи, слушайтеся воли Божой, воддайте державу дѣв-чинѣ, что Богъ еп пославъ. А вы, войки, іцо стоите подъ Орлеаномъ, — за для Бона вертай-тесь у свою землю. Ксли-жъ ты, королю англій-скій, не послушаешь мене, то я прислужу тебе поїти. И будьте певні, что Царъ Небесный пошле менѣ больше силы, нѣжъ у васъ у вѣсому на-пому войсковы.

Потомъ она вмовляла ихъ помгрити ся и кпчала въ Орлеанъ умовляти ся про згоду. Та Англіицѣ только глузували зъ Жанниного листу, называли ей мужичкою, чередничкою и не пусти-ла назадъ того Француза, что привѣзъ водъ неи листъ, а зыали у бранѣ, хочъ звычайно на войнѣ такъ веде ся, что посланицѣвъ у бранѣ не берутъ.

Тогдѣ Жанна послала до англійского генера-ла Тальбота, щобъ вонъ выходивъ бити ся зъ нею самъ-на-самъ. Она переказала ему:

— Коли ты подужаешь, то най мене живу спялать, а коли я подужаю, то ты подемъ зъ войскомъ водъ Орлеану.

Тальботъ навѣтъ нѣчого не водмовивъ. Вонъ вважавъ ганьобою собѣ бити ся зъ дѣвчиною.

(Дальше буде.)

Руско-англійскій провѣдникъ.

—ЗЛАДИВЪ—
Стефанъ Макаръ.

(Дальше.)

8. Зъ продавцю мяса.

По руски.	По англійски.	Читаю съ.
Масте добро мясо?	Have you got any nice meat?	Гев ю гат ені найс мѣт?
Такъ, панѣ.	Yes, madame.	Ес, мѣм.
Дайте менѣ 3 фунты.	Give me three pounds.	Гив ми три павиде.
То дуже тверде.	It is too thugh.	Ит из ту тоф.
Дайте менѣ два фунты баранины на варене, а фунтъ телятины на печене.	Let me have two pounds of mutton for boiling and one pound of veal for steak.	Лет ми гев ту павиде аф мотн фор бойлингъ енд вон павид аф вѣл фор стейк.
Масте вудженъ ковбасы?	Have you any smoked sausages?	Гев ю ені смокд саусѣс?
Масте добру шинку?	Have you any good ham?	Гев ю ені гуд гем?
Масте вуджену солонину?	Have you any smoked bacon?	Гев ю ені смокд беки?
По чому продасте фунтъ?	How much do you sell them a pound?	Гав мочъ ду ю сел тем е павид?
Дванадцать центовъ.	Twelve cents.	Твелв сентс.
Пошлите менѣ тѣ ковбасы до дому.	Send these sausages home to me.	Сенд тис соседжес гом ту ми.

9. Зъ купцемъ мѣшанныхъ товаровъ (въ grosерни).

По руски.	По англійски.	Читаю съ.
Що собѣ бажаєте купити?	What do you wish to buy?	Гват ду ю вишь ту бай?
Дайте менѣ два фунты соли.	Give me two pounds of salt.	Гив ми ту павиде аф салт.
Дайте менѣ фунтъ кафы.	Give me one pound of coffee.	Гив ми ван павид аф кафѣ.
Що коштуе оденъ фунтъ?	How much is the pound?	Гав мочъ из ді павид?
Дайте менѣ три фунты рису.	Give me three pounds of rice.	Гив ми три павиде аф райс.
Три фунты сыра.	Three pounds of cheese.	Три павиде аф чиз.
Дайте менѣ три кварта бульбъ.	Give me three quarts of potatoes.	Гив ми три кварта аф потейтос.
Дайте менѣ пять фунтовъ масла.	Give me five pounds of butter.	Гив ми фивъ павиде аф ботр.
Що коштуе фунтъ муки?	How much is the pound of flour?	Гав мочъ из ді павид аф флавр?
Десять центовъ.	Ten cents.	Тен сентс.
Дайте менѣ колыба цебуль.	Give me a few onions.	Гив ми е фю оніооне.
Два фунты цукру.	Two pounds of sugar.	Ту павиде аф сюгр.
Чи свѣжій сыр?	Is the cheese fresh?	Из де чиз фреш?
Масте добрый яйца?	Have you any good eggs?	Гев ю ені гуд яйгъ?
Въ якій цѣнѣ?	At what price?	Ет гват прайс?
Тузѣтъ ... центовъ.	A dozen ... cents.	Е дозн ... сентс.
Хочу купити каше-люхъ.	I wish to buy a hat.	Ай вишь ту бай е гат.
Хочу купити кукринокъ, парасоль, помастикъ, вонинку сорочку (кошель), хусточки до носа и паляцю.	I wish to buy a trunk, an umbrella, a pen knife, a woollen shirt, handkerchiefs and a stick.	Ай вишь ту бай е тронк, ен омбрелла, е пен пайф, е вули ширт, гандкерчѣс енд е стик.
Большо за всю прїи-де?	What does the whole amount to?	Гват доз ді гол емаунт ту?
То не дорого.	That is not dear.	Дат из нат дѣр.
Що коштуе той каше-люхъ, та сорочка?	What is the price of this hat, shirt?	Гват изді прайс аф тис гат, ширт?
Здае ся менѣ, що то дуже дорого.	I think that is very dear.	Ай тингъ дет из вері дѣр.
Хочете вонинного чи вонинного сукна?	Do you wish woollen or cotton stuffs?	Ду ю вишь улп ор кати стокс?
Дайте менѣ дуже мѣцного.	Give me something that is very strong.	Гив ми сомтингъ (дет из вері стронг).
Прошу, дайте рахунокъ.	Please, make out my bill.	Плиз, мейк авт май бил.

10. Зъ кравцѣмъ.

По руски.	По англійски.	Читаю съ.
Я хотѣлъ бы загортки.	I want an overcoat.	Ай вонт ен оверковт.
Хотѣлъ бымы цѣле у-бране.	I want a full suit.	Ай вонт е фул сут.
Ту есть одно дуже кра-сне убране за 15 долларѣвъ.	Here is very nice suit for fifteen dollars.	Гѣр из е вері найс сут фор фифтин далерс.
Те убране подобае-сь менѣ луше.	That suits me better.	Дет сутс ми бетер.
Яка ето цѣна?	What is the cost of this?	Гват из ді кост аф тис?
Двадцать долларѣвъ.	Twenty dollars.	Твенти далере.
Не дамъ только за него.	I wouldn't give as much for it.	Ай вудент гив ес мочъ фор ит.
Я не дамъ больше якъ 16 долларѣвъ.	I can not give you more than sixteen dollars.	Ай кен нат гив ю мор ден сикстин далерс.
То за дорого для мене.	It is too dear for me.	Ит из ту дѣр фор ми.
Большо дасьте?	How much will you give?	Гав мочъ вил ю гивъ?
Дамъ за него ... долларѣвъ.	I will give you ... dollars for it.	Ай вил гав ю ... далерс фор ит.
Чи можете спробувати?	Can I try it on?	Кен ай трай ит ан?
Цевно, пане.	Certainly, sir.	Соргині, сер.

Що коштуе локоть того сукна?	How much is a yard of this cloth?	Гав мочъ из е ярд аф тис клот?
Чи то стала цѣна?	Is it one price?	Ит е ван прайс?
Не могу вамъ того да-ти за менше.	I cannot give it to you for less.	Ай кеннат гив ит ту ю фор лес.
Заплачу вамъ готов-кою.	I will pay you in cash.	Ай вил пей ю ин кеш.
Колѣ то все буде го-тове?	When will all this be ready?	Гвен вил ол тис бѣ реди.
Чи могу се мати до бу-дучої середи?	Can I have it next Wednesday?	Кен ай гев ит некст венсдей?
Ногавицѣ сутъ за дов-га.	The pants are rather long.	Дѣ пентс ар ратер лонг.
Кабатъ корчить ся на плечахъ.	The coat makes folds between the shoulders.	Дѣ коут мейкс фолдс бѣт-вин ді шолдерс.
То мусить бути переро-блене.	That must be altered.	Дет мост бѣ алтерд.
Рукавы сутъ за ши-рокі.	The sleeves are too wide.	Дѣ славс ар ту вайд.
Камъзолька есть за вузька.	The vest is too tight.	Дѣ вест из ту тайт.
Покажѣть менѣ нога-вицѣ до работы.	Show me a pair of working pants.	Шью ми е пер аф вор-кингъ пентс.
Ту сутъ грошѣ.	Here is the money.	Гѣр из ді монѣ.

11. Зъ шевцѣмъ.

По руски.	По англійски.	Читаю съ.
Масте часть зробити ме-лѣ пару черевикъ ковъ?	Have you time to make me a pair of shoes?	Гев ю тайм ту мейк ми е пер аф шюс?
Зробѣть менѣ пару сильныхъ черевикъ.	Make me a pair of stout shoes.	Мейк ми е пер аф е ставт шюс.
Не хочу, щобъ були на-передѣ дуже широкі.	I don't want them too broad at the toes.	Ай донт вонт тем ту брод аф ді тоус.
Зробѣть ихъ вольнѣ а-выгоднѣ.	Make them wide and easy.	Мейк тем вайд енд изи.
Хочу добру а мягку шкуру а мои черевикъ не смѣють бути за ву-зькі.	I wish to have good and soft leather, and my shoes must not be too tight.	Ай вишь ту гев гуд енд софт ледер енд май шюс мост нат бѣ ту тайт.
Що жадаєте за пару чобѣтъ?	What do you ask for a pair of boots?	Гват ду ю еск фор е пер аф бугъ?
Та чобѣты треба под-шити.	These boots must be new fronted.	Тис бугъ мост бѣ ню фронтед.
Я мушу мати черевикъ на позавтра.	I must have the shoes the day after to-morrow.	Ай мост гев ді шюс ді дей афтер туморо.
Черевикъ, що вы ихъ менѣ послали, не могу носити; сутъ за тѣснѣ.	The shoes which you have send me I cannot use; they are too tight.	Дѣ шюс гвичъ ю гев сенд ми ай кеннат юз; тей ар ту тайт.
Позвольте, чтобы-мъ взяли мѣру.	Let me take your measure.	Лет ми тейк юр мѣжр.
Чи то найнизша цѣ-на?	Is that the lowest price?	Из дет ді ловест прайс?

12. Зъ голяромъ.

По руски.	По англійски.	Читаю съ.
Прошу мене оголѣти.	I wish to be shaved, please.	Ай вишь ту бѣ шейвд, плаиз.
Хочете остричи ся?	Will you have your hair cut?	Вил ю гев юр гер кот?
Оголѣть мене, але ли-шѣть вуса, лишѣ ихъ трохи коротше подстри-жѣть.	Will you shave me, but leave the mustaches only cut it little shorter.	Вил ю шлейв ми, бот лѣв ді мосташѣс, онлі кот ит е лѣта шюр-тер.
Не порѣжьте мене! Не бѣйте са!	Do not cut me! Don't be afraid.	Донт кот ми! Донт бѣ ефрейд.
Возьмѣть другій ру-чикъ, чистый.	Take another towel, a clean one.	Тейк енотер тавел, е клин ван.
Недобра бритва, вози-мѣть острѣйшу.	The razor is not good, use a sharper one.	Дѣ рейзр из нат гуд, юз е шарпер ван.
Ваша бритва етъ ту-па.	Your razor is blunt.	Юр рейзр из блонт.
Обстригайте менѣ тро-хи волосѣ.	Cut my hair rather short.	Кот май гер ратер шюрт.
Не дуже коротко!	Not too short!	Нат ту шюрт!
Будьте такъ добра смѣ-шѣть ся, яе маю часу.	Be good as to make haste, I have no time to lose.	Бѣ со гудез ту мейк гейст ай гев по тайм ту лоз.
Що я вамъ довжеть?	How much do I owe you?	Гав мочъ ду ай ов ю?

(Дальше буде.)

Йосѣфъ Пейко
рускій готельникъ
— Cor. Commercial & Franklin Street —
въ ШАМОКИНЪ, ПА.

Запрошуе всѣхъ Русинѣвъ до себе на свѣже пиво и добру віску. Хотите добре забавити ся, йдѣть до Пейка. Чекаеъ на „стрижкарю“, зай-ди до Пейка, а нѣколи не спизнишь ся, бо она йде по-при самѣй дверѣ.

АДВОКАТЪ ЗО СТАРОГО БРАЮ.

—докторъ правъ—
ЮЛІАНЪ ЧУПКА.

3 North Main St. — Wilkes Barre, Pa.

Хто хоче въ Галичинѣ водобрати грунтъ, спадокъ, сколектовати гро-шѣ, увольнити ся вѣдъ Wallenburg и контролѣ войскою, або боронити ся въ процесѣ, такожъ послати повномочіе, най ся зголосити до д-ра Чупки.
Адресъ на почтѣ: P. O. Box 372, Wilkes Barre, Pa.

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Долголѣтняя практика дала ему способиость стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае такожъ свою власну аптеку, въ котрой виробляють ся дуже добры и помѣщны лѣкарствы.
Розмовити ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлой око-лицѣ знаютъ добре Шлюпаса.

Dr. F. J. Meek
Д-р МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut Str.

Одинокий лѣкаръ-славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всяки недуги со-вѣстно и въ короткѣ часѣ. Особенно незрѣпалый лѣкаръ въ сиротахъ по-ложинчикъ. Говорить по англійски, руски и польски. Горько поручаю сего знаменитого доктора нашимъ Русинамъ.

Иванъ Глова
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.
ОДИНОКИЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякій потрібнй рѣчъ до жити, якъ такожъ можна кушити убраня майнерскі и звчайнѣ.
Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано п безопасно.
Продае шифкарты.
Не вѣдъ нынѣ вже знаютъ люде солидного Ивана Глову.

ВЕЛИКИЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.
Наибольшій рускій компанічний сторъ въ Аме-рицѣ. Заложений ще въ роцѣ 1889, а теперъ побольшеный, украшенный и на ново уряджений. Новый домъ великій, красный, котрый компанія ку-пила 1896 року за \$18.000 доказуе, що може ком-панічна работа. — Всѣ ро-зумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зѣ своего власно-го стору значить, спомогають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$2000.
Зарядае нимъ:
Теодоръ Федько

Оденъ зъ наибольшихъ
броварѣвъ въ
Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-СОБЪ, ВЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШКОКЪ.
Хто лишѣ разѣ по-коштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.
Голова вѣдъ него нѣколи не болитъ, бо есть здорovie и по-живие.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
Пийте пиво зъ бровару:
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Hotel
HETMAN CHMIELNICKI
Alex. Halaburda,
Mt. Carmel, Pa.
Коло лѣтиского днина есть рускій готель, одинокий на цѣле мѣсто рус-кѣй готель. Чистенько тамъ, всяки напѣ, якъ віска, пиво, румъ, тем-пер и ин. дуже добра и здоровы. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чистѣ дѣжю и чинну услугу.
Агу Русина! Чи-жъ будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по-кутать стояти?
STANISLAW SZARZYŃSKI
805 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.
Аптекарь зѣ старого краю. Мае лѣкарства на всѣ хо-робы, навѣтъ на гостецѣ и мадру. Оденъ бльокъ вѣдъ рускою церкви.
Попирайте своего!
J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-РОНОВЪ.
Винаймае такожъ „беричи“ на погро-бы, хрестины и вѣселя по ду-же низкихъ цѣнахъ.
300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA
Удавайте ся в потреби до него.

Гаврилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мас завсѣгды на скла-дѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣв-кахъ зъ наилучшихъ брова-рѣвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры наилучшого гатунку.
Братя! замовляйте у сво-го!

ОДИНОКИЙ РУССКИЙ СТОРЪ
ЗЪ УБРАНЕМЪ НА ЦѢЛЫЙ
ОЛИФАНТЪ, ПА.
Юрія Хилыка.
Хто хоче мати добре и красне убране, а ще до того за таний грошѣ, то най йде купувати до Ю. Хилыка, но най не забуде взяти п гро-шей зъ собою, бо тамъ усе cash.
Продае вѣнъ такожъ „шиф-карты“ и посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта. — Йдѣть до старого знакомого!

O. Murdza & Bro s
46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.
Сторъ заосмотреный най-лучшимъ товарамъ, спрово-дженнымъ вѣрствъ зъ шеро-рядныхъ складѣвъ. Живить вѣнъ майже всѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel. Продае такожъ майнерскі одяга и посылае грошѣ до старого краю тано, точно, скоро и безопасно.
Свой до своего — а до чужого не пхалъ ся. Жидѣтъ омнѣять зъ далека!

СВОЙ ДО СВОГО!
Ефремъ Лучковецъ
E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ ШАМОКИНЪ, ПА.
— РУССКИЙ ГОТЕЛЬ. —
Чистенький тамъ готель зѣ всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другѣ напоѣ все свѣжѣ и най-лѣпшого гатунку. Услуга чемна и солидна. Склѣнки великѣ и малѣ посля впо-добы.

Lehigh Valley R.R.
In Effect May 19, 1899.
Пассажерскі трени въ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:18 и 9:40 до полудня; а 12:18 и 4:40 по полудни.
До Philadelphia и New York-у о год. 7:13 до полудня и 12:18, 4:40 по полуд. До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стѣцій въ околѣцахъ вуглевыхъ о год. 7:13, 9:40 до полуд. и 12:18, 4:40 по полудни.
До Shamokin о год. 7:30, 11:21 до полуд; а 2:20, 6:42 и 9:56 по полудни.
Експресовы трени до Philadelphia и New York-у о год. 7:13 до полудня; 12:18 и 4:40 по полудни.
Трени до Mt. Carmel.
3 New York-у о год. 8:10 до полудня и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни.
Зъ Philadelphia-и о г. 4:10, 9:00 до полуд. і 4:30 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:32 по полуд.
Зъ Pottsville о год. 9:45 до полуд. 12:30, 5:05 и 8:15 по полуд.
Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня. 3:05 и 6:00 по полуд. Въ недѣлю о год. 3:05 по полуд.
Недѣльный трени до: Philadelphia-и, New York-у и до всѣхъ стѣцій между тими мѣ-стами о год. 9:10 до полудня.
До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стѣцій в околѣцахъ вуглевыхъ о год. 9:10 до полуд. и 5:55 по полудни.
Недѣльный трен до Shamokin о год. 11:20 до полуд. и 7:58 по полуд.
CHAS. S. LEE,
Gen'l Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.
УВАГА: Хто хоче вѣсти на Бетти, най купити собѣ тикетъ на лѣтиску желѣзны цѣ. бо найтумаша и найшѣдливѣша. По-близній информации удавайте ся до:
JOHN S. LAUGHLIN,
Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

Учѣте ся, братя мои!
Думайте читайте,

И чужому научайтесь,
И своего не дуряйтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,

Въ вапихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстанѣ вона!
Иа. Франко.